

Politický program
Strany svobodných občanů

Svoboda, odpovědnost a spravedlnost

Obsah

I.	Pojetí státu	3
1.	Pro Svobodné má stát smysl	3
2.	Moc musí být omezena	3
3.	Svrchovanost	4
II.	Zahraniční politika	4
1.	Obecná východiska	4
2.	Princip nevměšování	5
3.	Cíle zahraniční politiky a národní zájmy	5
4.	NATO jako filosofické východisko	5
5.	Bilaterální diplomacie	5
6.	Multilaterální vztahy	5
7.	Evropa	6
8.	Vztahy se sousedními státy	7
III.	Vnější bezpečnost	8
1.	Rizika	8
2.	Zásady budování a použití ozbrojených sil	9
3.	Obecné zásady	9
IV.	Reforma právní filosofie	9
1.	Právní filosofie	9
2.	Spravedlivý stát	10
3.	Lidská práva	10
4.	Soukromí a vlastnické právo	10
5.	Rovnost před zákonem	10
6.	Přímá demokracie	11
V.	Hospodářská politika	11
1.	Svobodné podnikání	11
2.	Energetika	11
3.	Export a investice	12

4.	Doprava	12
VI.	Daňová a rozpočtová politika	12
1.	Ústavní změny k zastavení zadlužování.....	13
2.	Zrušení daně z příjmu fyzických osob.....	13
3.	Další daně	15
VII.	Měnová politika.....	15
1.	Měnová konkurence.....	16
2.	Referendum o zrušení koruny	16
3.	Měnová politika.....	16
4.	Zisk České národní banky	16
VIII.	Silniční doprava	17
IX.	Ochrana životního prostředí	18
1.	Skutečná ochrana prostředí	18
2.	Ochrana přírody versus ideologie	18
X.	Zdravotnictví.....	19
1.	Základní povinné pojištění	19
2.	Individuální pojištění	20
3.	Další podmínky	20
4.	Tvorba cen	20
5.	Placení pojistného	20
XI.	Sociální politika.....	21
1.	Sociální dávky	21
2.	Nemocenské pojištění	22
3.	Invalidní důchody	22
4.	Starobní důchody	22
5.	Politika zaměstnanosti	22
XII.	Příloha 1	24
	Evropská dohoda	24

I. Pojetí státu

Je nesporné, že *pojetí státu má dalekosáhlé důsledky* pro každodenní politické rozhodování, pro hlasování o detailech kterékoli legislativní předlohy. Ideje a ideologie mají zásadní význam při získávání podpory lidí pro konkrétní politiku. Politika bez filosofického obsahu se stává pouhým mechanickým bojem o moc a zákonitě vede k úpadku svobody.¹²

1. Pro Svobodné má stát smysl

Stát je politické společenství³ s vlastním řádem⁴ vztahujícím se na vymezené území⁵, jehož úkolem je zabezpečovat především individuální svobodu svých občanů. Jinak řečeno stát je společenstvím osob a majetku, garantuje uspořádané vztahy mezi lidmi a vlastnické vztahy, je oprávněn a povinen řešit spory občanů. Demokratický stát je založen na systému vlády reprezentující na zastupitelském principu vůli občanů⁶. Řád reprezentovaný státem musí být spravedlivý. Pokud stát nenaplnuje své poslání nebo používá nepřiměřené prostředky k dosažení svých cílů, je jeho legitimita zpochybněna.⁷

Stát není protikladem občanské společnosti⁸, obojí stejným způsobem odvozuje svůj původ od lidu - svobodných občanů. Politický řád a jeho instituce jsou neoddělitelnou součástí občanské společnosti⁹. Politické struktury nemohou, nemají a nesmí být nahrazovány žádnými alternativami.

2. Moc musí být omezena

Jedním z největších pokušení pro lidskou bytost je touha po moci¹⁰. I svěřená moc lidskou psychiku korumpuje a devastuje¹¹. Opakované selhávání politiků způsobuje, že stát vykazuje

¹ Projevilo se to například při Masarykově pokusu zakotvit nový stát na filosofických myšlenkách – viz *Idea státu česko-slovenského*. Srv.: „*Bitvu musíme svést na poli filozofie, nikoliv politiky. Politika je jen posledním důsledkem, praktickým vyústěním fundamentálních myšlenek, které v dané kultuře převládají. Nelze změnit nebo bojovat proti následkům, aniž bychom napřed bojovali a změnili příčiny.*“ Ayn Rand: *Philosophy - Who Needs It*, kapitola *What One Can Do?*

² Bez filosofie nemůže existovat politika. Pokusy řídit stát bez politického rámce vedou k cynickému popření jakýchkoli jiných hodnot, výkon mocenské funkce se odůvodňuje snahou o zvyšování životní úrovně, ale paradoxně ani tohoto cíle nemůže nepolitická politika dosáhnout.

³ Sdružení osob, politický národ. Stát jako právnická osoba je korporací s nuceným členstvím na územním principu. Tím není dotčeno základní právo každého občana opustit svou zemi a zase se do ní svobodně vrátit ani právo vzdát se občanství.

⁴ Výkonná moc je omezena právním řádem.

⁵ Území jurisdikce.

⁶ Otázky, které mají více řešení a kde není žádné objektivní kritérium, pro posouzení, které je správné, jsou v demokratické společnosti předloženy do konkurenčního prostředí různých politických filosofii, které mají umět dát odpověď na to, co je v jejich způsobu vidění politiky správné a co je špatné.

⁷ Neexistuje-li politický národ, nelze uměle vytvořit žádná stát ani jemu podobný subjekt. Příklady rozpadu uměle vytvořených útvarů jako bylo Československo, Jugoslávie a Sovětský svaz to dokládají.

⁸ Svobodní odmítají pokusy stavět do protikladu stát a občanskou společnost, typické zejména pro marxistické politické ideologie. Protože stát je společenstvím, sdružením, společností samou, je každý pokus postavit společnost do protikladu ke státu vlastně výzvou k revoluci.

⁹ Představa oddělení občanské společnosti od státu je popřením základních principů politiky a svobodné společnosti.

¹⁰ Svobodní odmítají princip, podle kterého jsou někteří vyvolenější než jiní, protože nahlížejí nějaké důležitější transcendentní principy, které jsou běžnému člověku utajeny a z toho odvozují právo určovat hodnoty pro druhé.

¹¹ Politik by si měl dlouhodobě vytvářet obranné mechanismy a morální zábrany, které by mu umožňovaly odolávat pokušení moci.

trvalou tendenci usurpovat si svobodný prostor svých občanů¹², ačkoliv vlastním posláním politického společenství je chránit svobodu jednotlivce včetně jeho práv, zejména majetkových.

Stát má a musí mít monopol na legitimizaci použití síly a donucovací moci. Politická a donucovací moc musí být včetně autority právního pořádku podrobena omezení, kontrole a musí být vyvážena.

V praktické politice vždy, když by měla být moc státu posílena, musí být zároveň posílena kontrola moci.¹³ Svobodní jsou proti zneužívání státu¹⁴.

3. Svrchovanost

Stát je a má být právnickou osobou, subjektem mezinárodního práva. Svrchovanost státu (suverenita) je výsledkem historické kontinuity státnosti stejně jako výrazem filosofické identity (myšlenky), na které se zakládá. Stát není filosoficky neutrální, ačkoli není vázán na žádnou výlučnou ideologii¹⁵.

Stát a svrchovanost od sebe nelze oddělit, stát vzniká díky své svrchovanosti a stát, který není svrchovaný, není státem.¹⁶ Svrchovanost je nepopíratelné právo samostatně jednat efektivně podle vlastních pravidel jak v normální tak v extrémní situaci k tomu určeným úřadem.

Stát není podřízen jiným institucím¹⁷. Je vrcholnou autoritou jednajícím podle své vůle, nezávisle na vnější moci, je oprávněn činit konečná rozhodnutí podle vlastních pravidel a svého řádu.

Ze svrchovanosti státu vyplývá i to, že stát je jediným zdrojem práva pro své území.

II. Zahraniční politika

1. Obecná východiska

Východiskem pro utváření koncepce zahraničních vztahů Svobodných je suverenita, která v pojetí Svobodných navazuje na teorii státu. Koncept suverenity vznikal v průběhu mnoha staletí a je jediným relativně osvědčeným nástrojem, který umožňuje, aby vedle sebe dlouhodobě žily velké a malé národy. Je to pojem nejenom politicko-právní, ale

¹² Stát sám od sebe nikdy neprosazuje svobodu pro své občany, občané mají pouze tu svobodu, kterou si na státu vyvzdorují či kterou jim stát neodebere. Stát ale musí alespoň poskytovat férový a spravedlivý řád, který občanům umožní o svou svobodu usilovat.

¹³ Svobodní odmítají kumulaci moci vznikající neustálým a opakovaným posilováním pravomocí a kompetencí státu.

¹⁴ Ústava ČR čl. 23: „Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.“ V čl. 2 se popis demokratického systému upřesňuje: „Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.“ Jedno z práv, kvůli kterým se mohou občané postavit na odpor s využitím všech prostředků, popisuje čl. 22 Listiny: „Zákonná úprava všech politických práva a svobod a její výklad a používání musí umožňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti.“

¹⁵ Listina základních práv a svobod čl. 2 odst. 1: „Stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání.“

¹⁶ Ústava ČR čl. 1: „Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.“

¹⁷ Tím není vyloučeno, že politický řád přijme jakýkoli vnější nebo mezinárodní závazek za své vlastní pravidlo, které si uloží respektovat.

psychologický a filosofický¹⁸. Respekt k národní svrchovanosti na určitém území je zároveň úctou ke kolektivním archetypům, jejichž vliv na utváření politiky nelze bez závažných důsledků zanedbávat.

2. Princip nevměšování

Svrchovanost znamená, že se žádný stát nemá svévolně vměšovat do záležitostí jiného státu. Tím se nevylučuje z bilaterálních vztahů možnost jednat o čemkoli, na čem se strany shodnou. Respekt k suverenitě druhého státu však končí, jakmile sám začne porušovat či ohrožovat suverenitu jiného státu. V takovém případě a jen v takovém případě je namístě vnější intervence.¹⁹

3. Cíle zahraniční politiky a národní zájmy

Zahraněční politika každého státu je povinna učinit veškeré kroky pro zachování nezávislosti, musí hájit vlastní suverenitu a územní celistvost (integritu)²⁰. Kromě toho by měl každý stát vést nepřetržitou diskusi (pravidelně se opakující diskusi) o národních zájmech. Prosazování národních zájmů resp. jejich podpora musí být základním rámcem a imperativem pro zahraniční politiku. Národní zájmy²¹ jsou konečným seznamem prioritních cílů pro určité období, které platí nezávisle na politické filosofii (invariant politických filosofii).

4. NATO jako filosofické východisko

NATO představuje odlišné východisko pro řešení sporů a krizových situací oproti Evropské unii. Oba přístupy (konsensus všech členů versus majorizace a různá kvóra pro blokační minority vycházející z budování nevraživé rovnováhy a vyvažování) jsou do značné míry protikladné a neslučitelné. Právě proto, že důsledný respekt k suverenitě je součástí politické filosofie NATO, dávají této alternativě Svobodní přednost. Svobodní považují filosofii NATO za východisko pro Evropu, na základě kterého by se analogicky měly budovat vztahy mezi velkými, středními a malými státy.

5. Bilaterální diplomacie

Pro dosahování hlavních zahraničně-politických cílů České republiky, zejména pro svobodný obchod, má klíčový význam budování a udržování bilaterálních vztahů. Svobodní jednoznačně preferují bilaterální politiku. Omezení v oblasti zahraničního obchodu vyplývající z našeho členství v EU nevyvažují výhody snadného přístupu na vnitřní trh EU. Navzdory těmto pohodlným ale jednostranně orientovaným výhodám, které v období problémů představují spíše rizika než přednosti, doporučují Svobodní orientovat se na budování sítě bilaterálních vztahů, které se mohou stát oporou pro obchodní výměnu (například konzulární a právní podpora exportních firem a jejich smluvních vztahů).

6. Multilaterální vztahy

Multilaterální politiku považují Svobodní za doplněk bilaterálních vztahů. Pro mezinárodní právo je doposud do značné míry typický cynismus: mezinárodní soud v Haagu, který by měl

¹⁸ Války a konflikty mezi státy nevznikaly z přílišného důrazu na svrchovanost států, ale naopak z nerespektování suverenity. Obráceně lze tedy s velkou pravděpodobností tvrdit, že ten, kdo zpochybňuje suverenitu, dříve či později rozpoutá konflikt. Zpochybňování suverenity bývá doprovázeno nerespektováním demokratických zkušeností při zacházení s veřejnou mocí.

¹⁹ Zkušenost ukazuje, že nedemokratické státy narušují suverenitu jiných států mnohem častěji. Demokracie a respekt k suverenitě jiného státu jsou tedy vzájemně provázány.

²⁰ To platí i ve vztahu členského státu k EU.

²¹ Národní zájmy – ‚national interests‘ – je termín pocházející z USA, kde slovo ‚national‘ je používáno ve stejném smyslu, jako federální. Adekvátní překlad by zněl ‚celostátní zájmy‘, ale z důvodu zavedené terminologie používáme označení mezinárodně srozumitelné.

spory řešit, je čím dál tím více nahrazován mezinárodní arbitráží právě z důvodu jeho nefunkčnosti a nepřiměřených lhůt.

Svobodní trvají na hluboké reformě OSN a redukci doprovodných aktivit a jejich oddělení od vlastního jádra Rady bezpečnosti OSN. Ani Rada bezpečnosti, ani Valné shromáždění nejsou skutečným garantem spravedlivých vztahů mezi státy a z důvodů rostoucích asymetrických rizik se dokonce ukazuje, že je třeba vytvořit nový, efektivnější model kolektivní bezpečnosti.²²

Svobodní odmítají požadavek zřídit funkci zástupce Evropské unie jako nového stálého člena Rady bezpečnosti OSN. Takovým krokem by se v Radě bezpečnosti vzhledem k nedemokratické institucionální povaze EU jen posílilo zastoupení nedemokratických, nebo po demokratické stránce problematických členů.

Za perspektivní instituci považují svobodní WTO a podporují další jednání o liberalizaci mezinárodního obchodu a to i včetně zemědělských produktů a služeb.

Mezinárodní spolupráce v rámci OBSE obsahuje významný prvek kombinace tří tzv. ‚košů‘ bezpečnostního, ekonomického a respektu k lidským právům²³. V současné podobě však OBSE poskytuje pouze rámec pro několik zásadních smluv týkajících se bezpečnostního režimu.

Rada Evropy sdružuje nejširší okruh evropských států, které se zavazují respektovat mnoho smluvních dokumentů. Ačkoli jsou Svobodní k některým z nich kritičtí, velmi si váží autority, kterou má Evropský soud pro lidská práva, který sídlí ve Štrasburku.

7. Evropa

Evropa svobodných národů a národní státy svobodných občanů

Pro zahraniční politiku České republiky, podobně jako u dalších středoevropských států, je určující polarita vztahů mezi Německem a Ruskem²⁴. Tyto zásadní geopolitické vztahy se vždy vyvíjely podle toho, jaký typ politiky a mocenských zájmů v geostrategicky klíčovém prostoru centrálního pásma střední Evropy převládal.

Dnešní geopolitický stav centrálního pásma střední Evropy a s ním neodlučně spjaté východní otázky je výsledkem působení několika politických faktorů, v tomto případě protichůdných:

- geopolitické mocenské úsilí Evropské unie vedené Německem ovládnout tento prostor ve strategické kooperaci s Ruskem, které postupně odstraňuje demokracii.
- snahy části demokratické politické reprezentace států centrálního pásma střední Evropy, zejména v České republice a Polsku, takovému vývoji zabránit a Evropskou unii přeměnit v uskupení svobodně spolupracujících rovnoprávných evropských demokracií bez ohledu na jejich velikost.

Zahraničně-politickým cílem Svobodných ve vztahu k EU je v součinnosti s dalšími evropskými demokraciemi prosadit Evropskou dohodu (viz Příloha 1). Nebude-li možné

²² Navíc se spory větší měrou promítají do struktury podobné střetu civilizací, popsaném S. Huntingtonem, namísto sporů ideologických jako v době studené války.

²³ Není vyloučeno, že právě pojetí lidských práv se může v blízké budoucnosti rozčlenit podle civilizačních okruhů a potom může dojít k vážnému dialogu. Srv. S. Huntington.

²⁴ T. G. Masaryk ji právem označoval jako ‚centrální pásmo střední Evropy‘, jež je v Evropě centrem tzv. východní otázky, tedy vztahu západní, nyní západní demokratické civilizace Evropy a Ruska, resp. Asie i Afriky.

nalézt shodu na podobném uspořádání evropských poměrů²⁵, budou Svobodní navrhnout, aby za určitých podmínek Česká republika opustila Evropskou unii a aby se stala členem EFTA, to znamená, že by nebyl narušen volný obchod ČR se zeměmi EU.

Evropě nikdy neprospělo, pokud se jí někdo pokoušel, ať už pod jakoukoli ideologií, sjednotit do jediné říše či státu. Evropa má svůj smysl a svou sílu právě ve své mnohotvárnosti.²⁶ Svobodní si přejí evropský kontinent jako dobrovolnou, flexibilní spolupráci suverénních, rovnoprávných demokratických států. Flexibilita musí umožňovat, aby některé státy spolupracovaly mezi sebou intenzivněji než ostatní na dvoustranné či vícestranné úrovni, aniž by se tyto iniciativy jakkoli dotkly států, které se na nich nepodílí. Zejména v krizovém období je v mnoha oblastech snadnější nalézt řešení pro jednotlivé státy, zatímco na integrované úrovni se řešení hledá jen obtížně a s vysokými náklady.

Svobodní odmítají názor, že Evropa musí být velká, silná a jednotná, aby přežila dnešní ekonomickou, politickou a vojenskou konkurenci ve světě. Pravidla OECD a WTO poskytují dostatečný prostor pro hospodářskou spolupráci překračující hranice.

Evropa potřebuje obrát k demokracii spočívající v návratu moci národním státům, národním parlamentům, se kterými se občané mohou identifikovat.²⁷

Svobodní si přejí zakládat bezpečnost České republiky a Evropy na kolektivní obraně v rámci Severoatlantické aliance. Nesouhlasí se snahami dát Evropské unii vojenský rozměr (Evropská obranná a bezpečnostní politika), a koncipovat ji jako protiváhu Spojeným státům v bezpečnostním nebo politickém smyslu.

Postupným předáváním kompetencí na úroveň EU nastala situace, že téměř všechny okruhy veřejné správy a politické odpovědnosti jsou regulovány na evropské úrovni za cenu nepřiměřeného rozsahu regulací (desítky tisíc právních norem, které by jinak nebyly nutné). Jakkoli budou Svobodní usilovat o změnu tohoto systému a návrat mnohých pravomocí na úroveň států, je třeba v současné době brát toto uspořádání jako fakt. Proto je třeba počítat s tím, že je třeba v mnoha oblastech prosazovat návrhy na evropské úrovni, jakkoli obtížné to může být.

Svobodní jsou pro liberalizaci obchodu uvnitř EU. Za zvláště problematické odvětví je třeba označit zemědělství, kde se nyní uplatňuje složitý systém dotací a s ním spojených výrobních kvót. Svobodní jsou pro úplné odstranění kvót i dotací. Zemědělci by se mohli konečně soustředit na vlastní hospodaření a ne primárně přemýšlet, jaký formulář EU a jak vyplnit, aby mohl přežít ‚díky‘ evropským dotacím.

Evropská unie by měla být otevřená světu, a nikoli protekcionistická. Vývoj světové ekonomiky vyžaduje, aby evropské země pokračovaly v procesu odstraňování překážek obchodu v celosvětovém měřítku. Prohloubení liberalizace obchodu na celosvětové úrovni by prospělo jak evropským státům, tak jejich obchodním partnerům a dokonce i méně rozvinutým zemím.

Svobodní chtějí bojovat proti trvajícím snahám zavádět v Evropě centrální plánování a proti nadměrné regulaci.

8. Vztahy se sousedními státy

²⁵ Svobodní nesouhlasí se současnými právním rámcem Evropské unie směřujícím k přijetí Lisabonské smlouvy.

²⁶ Klaus, V., John Major o Evropě, 1993, EVK 15

²⁷ Iain Duncan Smith: Iain Duncan Smith: A New Europe, seminář [The role of Britain in the World](#), 10.07.2003, Žofín

Vztahy se sousedními státy mají v zahraniční politice České republiky tradičně prvořadě postavení. Do kategorie sousedních států řadíme i státy, s nimiž sice nemáme společné hranice, ale patří do centrálního pásma střední Evropy mezi Německem a Ruskem.

Ve vztahu ke Slovenské republice svobodní vidí nadstandardní povahu vztahů v návaznosti na tradiční politickou sounáležitost Českých zemí a Slovenska, jež má dlouhodobé historické kořeny. Slovensko se v EU a v NATO setkává s obdobnými problémy jako Česká republika, což vytváří dobré předpoklady pro nacházení společných cílů a pro spolupráci.

Ve vztahu k Polsku vidí Svobodní nadějnou možnost postupovat společně zejména při úsilí o změnu EU na spolupráci rovnoprávných států a při prohlubování transatlantické spolupráce.

Ve vztahu k Německu si Svobodní uvědomují, že nastává nové období německé mocenské politiky. Svobodní odmítají současnou vůdčí úlohu Německa v Evropské unii. Česko-německá deklarace nepřinesla zamýšlený výsledek a není dostatečně pevným východiskem pro bilaterální vztahy, takže minulost může být znovu ožívována jako politické téma. Svobodní považují poválečná spojenecká ujednání o Německu a z nich vyplývající československé zákony za neměnné právní skutečnosti zajišťující evropský mír.

Ve vztazích s Rakouskem by mohlo být dosaženo nejzřetelnějších změn k lepšímu důsledným utvářením vztahů na průniku společných zájmů. Svobodní jsou přesvědčeni, že společných cílů bude přibývat.

III. Vnější bezpečnost

Svobodní považují budování sebevědomé efektivní vojenské síly za výraz státní suverenity a za povinnost státu. Ozbrojené síly hájí nedotknutelnost území státu a plní alianční závazky zejména v rámci NATO.

1. Rizika

Svobodní jsou si vědomi zejména těchto rizik, která se mají řešit vojenskými prostředky:

- ohrožení a narušení státní suverenity,
- rostoucí vliv nestátních aktérů (terorismus, organisovaný zločin) a větší význam asymetrických rizik,
- rozsáhlé migrační vlny způsobené například katastrofami, nerovnoměrným demografickým vývojem, nerovnoměrnou potřebou zdrojů (strategických surovin, vody a energie), nerovnoměrným ekonomickým vývojem a dalšími příčinami,
- rostoucí dostupnost bezpečnostně citlivých technologií, zbraně hromadného ničení (NBC) a jejich nosiče (balistické rakety zejména středního doletu) se stávají dostupnými pro nestátní aktéry,
- zranitelnost informačních technologií, na kterých je stále závislejší fungování státu.

Česká republika řeší svá bezpečnostní rizika prostřednictvím alianční spolupráce v kolektivním systému obrany NATO, který vychází ze silné transatlantické vazby. Proto je interoperabilita jedním z nejpodstatnějších kritérií při každém rozhodování o budování ozbrojených sil. Při budování českých ozbrojených sil kladou Svobodní důraz na mobilitu v rámci aliančního prostoru.

2. Zásady budování a použití ozbrojených sil

AČR dlouhodobě trpí neschopností politiků a médií být kvalifikovaným partnerem dialogu o bezpečnosti země. Nejasné priority a nejasná koncepce umožňovala obohatit se některým osobám a firmám prostřednictvím plotich a manipulací. Svobodní usilují o pravidelnou aktualizaci Národní bezpečnostní strategie a dalších navazujících dokumentů.

Svobodní požadují, aby každému nasazení ozbrojených sil předcházela podrobná analýza a vyhodnocení počátečních rizik a rizik po skončení operace. Každý návrh musí obsahovat jasný návrh politického řešení po ukončení mise. Svobodní považují kromě plnění aliančních závazků za oprávněné podílet se pouze na misích, které bezprostředně snižují rizika pro Českou republiku.

Svobodní požadují oddělení bojových jednotek od jednotek podílejících se na případných mírových misích.

Svobodní odmítají používání kapacit AČR pro řešení nevojenských situací, které mají patřit do kompetence integrovaných záchranných sil.

3. Obecné zásady

Svobodní považují za nutné analogicky k mezinárodnímu právu válečnému vypracovat podobná pravidla pro řešení konfliktů vyplývajících z asymetrických rizik a rizik souvisejících s nestátními aktéry.

Svobodní považují za zásadní prohlubovat alianční vztah s USA, s Británií na bilaterální rovině, jak to umožňuje Severoatlantická smlouva.

Svobodní odmítají snahy EU podryvat autoritu NATO vytvářením alternativních nebo duplicitních struktur.

IV. Reforma právní filosofie

1. Právní filosofie

Komunistický režim důsledně a programově potíral demokratické základy právního řádu a nahrazoval je tzv. socialistickým právem.

Po rozpadu komunistického režimu nemělo Československo a později Česká republika kvalifikované právníky, kteří by byli schopni navrhnout základy reformy právní filosofie, přistoupilo se na systém záplatování socialistického práva. Navzdory heroické legislativní činnosti se na tomto přístupu doposud mnoho nezměnilo. Některé zákony jsou sice rekodifikované, ale v podstatě se jedná o jazykovou úpravu a vylepšení systematiky, na teoretických základech právního řádu se nic nemění a to ani po přijetí nové Ústavy.

Svobodní zahájí přípravu reformy právní filosofie, pokusí se navrhnout alespoň základní zásady a vyzvou ostatní politické strany a odbornou veřejnost k podrobné diskusi²⁸.

²⁸ Nová právní filosofie musí navazovat zásady římského práva, musí věnovat pozornost systematice práva, rozlišení veřejnoprávní a soukromoprávní sféry, musí respektovat klasickou teorii právnícké osoby. Měla by nastínit pojetí spravedlnosti, vztah spravedlnosti s etikou a obecným vnímáním spravedlnosti. Měla by zaujmout stanovisko k přirozenoprávnímu, pozitivistickému a normativnímu pojetí práva.

2. Spravedlivý stát

Česká politika přijala mylnou představu, že spravedlnost znamená nezávislost na čemkoli. Vytvořila se justiční diktatura, neodpovědná soudní moc. Vědomí spravedlnosti se odvozuje od lidu stejně, jako každá politická moc. Justice musí být nezávislá na výkonné moci, ale nalézání spravedlnosti podléhá veřejné diskusi a musí korespondovat s veřejným vnímáním toho, co je spravedlivé. Spravedlnost nemůže být nezávislá na reflexi občanů státu.

3. Lidská práva²⁹

Úcta k druhému člověku se odvozuje od morálních principů, nikoli politických, a proto na ni nelze uplatňovat politická kritéria. Koncept lidských práv v politicko-právním pojetí je smluvenou konvencí, na které je možné se politicky shodnout, a je nutné je stále aktualizovat, nikdy nemůže být konečný a neměnný³⁰. Zásadně je třeba odmítnout odvozování jakékoli politické filosofie z takovýchto konvencí, které naopak mají být výslednicí politických filosofii.

Základní lidská práva jsou právo na život, svobodu a majetek. Další lidská a občanská práva se z těchto tří základních občanských práv odvozují. Svobodní se proto ze zásady staví proti ideologii a praxi zaměňování, oslabování a zpochybňování uvedených tří základních občanských práv odvozenými právy sociálními, hospodářskými, menšinovými, genderovými, environmentálními, atp. Základní individuální občanská práva nelze oslabovat, porušovat, potlačovat a nahrazovat právy kolektivními.

V současné době je naléhavou prioritou ochrana jednotlivce před zásahy státu do jeho života a před shromažďováním informací ve státních datových systémech. Státy si pod různými záminkami osobují stále ve větším rozsahu pravomoc sledovat a evidovat rozhodování, chování a jednání občanů, ačkoli se takovým jednáním nedopouštějí žádných trestných skutků.

4. Soukromí a vlastnické právo

Soukromí a vlastnictví je pro Svobodné jedním ze základních pilířů svobodné společnosti. Vlastnické právo je právem absolutním. Svobodní jsou zásadně proti návrhům umožňujícím vyvlastňování majetku ve prospěch kohokoli, oprávněné není ani vyvlastňování ve „veřejném zájmu“³¹. Pokud má mít svobodná společnost šanci na přetrvání, musejí občané nejprve uznat a přijmout za své, že jakýkoliv zásah proti svobodě a majetku jednotlivce je nepřijatelným násilím, a že jedinou racionální funkcí státu je takovému násilí bránit a zasahovat proti němu. Především vláda se nesmí takového násilí dopouštět. V demokratickém státě musí být považováno za zlo, jestliže je někdo nucen k obětování svých hodnot ve prospěch druhého.

5. Rovnost před zákonem

Rovnost před zákonem patří k základním podmínkám spravedlivého státu. Svobodní považují za nepřijatelné, aby se stále ve větší míře vytvářely nerovnosti jak v samotných zákonech, tak při jejich aplikaci.

²⁹ Lidská práva nejsou transcendentní, odvozují se od státu a mají být státem vymahatelná.

³⁰ Například ochrana vlastnictví byla v roce 1945 při jednání o Chartě lidských práv OSN „vyhandlována“ za právo na práci.

³¹ Dokladem, že žádné vyvlastňování není nutné, jsou stovky velkých nestátních investičních projektů, ve kterých i velice komplikované vlastnické vztahy profesionálně řeší notářské a právní kanceláře. Protože se zdá, že státní úředníci neumí bezproblémově řešit podobné otázky, naopak je možné, že jim spory mohou přinášet prospěch, měl by stát služby právního zajištění větších projektů zadávat profesionálům.

Příkladem je antidiskriminační zákon, který popírá princip rovnosti, dokonce nové nerovnosti vytváří. Popírá i princip presumpce nevinoty, bez kterého nelze zajistit právo na spravedlivý proces.

6. Přímá demokracie

Prvky přímé demokracie považují Svobodní za dobrý doplněk demokratických rozhodovacích postupů, nikoliv jejich náhradu.

Svobodní odmítají koncept referenda, podle kterého má lidové hlasování nahrazovat rozhodnutí zvoleného zastupitelského orgánu. Přiklání se ke konceptu nazývanému ‚lidové veto‘, ve kterém Parlament nesmí žádné lidové hlasování iniciovat svévolně, jeho povinností je přijmout ve věci rozhodnutí. Proti takovému rozhodnutí mají mít občané možnost iniciovat lidové hlasování, které parlamentní rozhodnutí buď potvrdí, nebo zamítne. V případě zamítnutí by mělo zpravidla následovat rozpuštění Parlamentu³².

Svobodní navrhuje přesnou regulaci spravedlivých podmínek při kampani k jakémukoli lidovému hlasování. Stát (vláda) nesmí žádným způsobem ovlivňovat průběh kampaně stejně, jako při volbách. Použití státních peněz a jakékoli ovlivňování občanů od státních úředníků by měla být trestána stejně, jako maření voleb. To se týká i veřejnoprávních médií.

V. Hospodářská politika

1. Svobodné podnikání

Stát není od toho, aby podnikal. Svobodní lidé sami vědí, co mají na trhu nabízet a co mají poptávat. Tato volnost podnikání je v České republice stále více omezována. Stát pokrývá ceny selektivními daněmi, nařízenými výkupními cenami a dotacemi. Stává se pravidlem, že na trhu neuspěje ten, kdo nabízí nejkvalitnější a nejlevnější služby, ale ten, kdo ukořistí dotace z nespočetných dotačních programů. Svobodní jsou pro uvolnění podnikání – tedy pro zrušení dotací, regulovaných cen a produkčních kvót.

2. Energetika

Do České republiky se dováží řada energetických zdrojů (ropa a plyn) ze zahraničí. Zdroje těchto surovin jsou naštěstí diverzifikované, přesto je potřeba nezhoršovat energetickou bezpečnost českého hospodářství. Stát nesmí bránit výstavbě dalších bloků jaderných elektráren³³.

Stát na základě směrnic EU podporuje neefektivní využívání zdrojů. V České republice se tak povinně na základě pokrivených cen a dotací vyrábí drahá elektřina ze solárních panelů a větrníků, přestože technologie a přírodní podmínky neumožňují efektivní využití těchto zdrojů. Důsledkem je růst cen elektřiny pro domácnosti i firmy. Svobodní jsou pro zrušení minimálních výkupních cen a povinného odkupu elektřiny z tzv. alternativních zdrojů. Svobodní jsou také pro zrušení povinnosti přimíchávat biopaliva do nafty a benzínu. Tato politika zdražuje paliva i potraviny.

Jednotlivé druhy energií spolu musí soutěžit za rovných podmínek. Nesmí to být politici nebo úředníci, kdo určuje, který energetický zdroj je perspektivní. Ekologické daně nemají být uvalovány selektivně. Svobodní jsou buď pro zrušení daní z plynu, elektřiny a uhlí, nebo pro

³² Tento princip částečně obsahovala i Ústava z roku 1920, i když se nikdy nerealizoval.

³³ Moratorium vyhlášené vládou ODS, lidovců a Zelených oddálilo možnost rozšíření tohoto konkurenceschopného energetického zdroje.

jejich plošné uplatňování. (Svobodní jsou pro sjednocení DPH na úrovni 15%, daně z uhlí, elektřiny a plynu pak mohou být uvaleny v takové výši, aby celkové daňové zatížení elektřiny, plynu a uhlí zůstalo nedotčeno).

3. Export a investice

Stát není od toho, aby dotacemi podporoval vývoz zboží či příliv investic. Stát musí využívat diplomacii k usnadnění mezinárodního obchodu, aby čeští výrobci měli snadný přístup na zahraniční trhy, nemá ale firmám asistovat v jejich podnikání. Svobodní jsou pro zrušení agentur Czechtrade a Czechinvest, ušetří se tak peníze daňových poplatníků a vytvoří se rovné podnikatelské prostředí. Stát nemá pobídkami zvýhodňovat zahraniční či velké firmy před domácími či menšími firmami. Svobodní jsou pro zrušení zákona o investičních pobídkách, všechny firmy mají platit stejnou nízkou daň z příjmu právnických osob, která musí být mezinárodně konkurenceschopná. Svobodní jsou pro případné snižování sazby této daně z platných 19%, pokud si to vyžádá mezinárodní daňová konkurence. Zatím se však tato sazba jeví jako konkurenceschopná.

4. Doprava

Stát je správcem železniční, silniční a vodní dopravní cesty. Je zodpovědný za obrovské stavební veřejné zakázky, které jsou zdrojem potenciální korupce a předražování. Svobodní proto požadují, aby veškeré smlouvy mezi státem a stavebními dodavateli byly zveřejňovány. Podmínka, že obsah smlouvy nebude předmětem obchodního tajemství, musí být součástí podmínek výběrových řízení vyhlašovaných státem.

Doprovci na železnici i na silnici musí platit za používání dopravní cesty odpovídající cenu, aby nedocházelo k cenovým zkreslením mezi jednotlivými druhy dopravy. Mýto na dálnici i poplatek za použití železniční cesty musí odpovídat nákladům na provoz a výstavbu. Stát nesmí dotovat jednotlivé dopravce, případné dotování místní a městské hromadné dopravy je věcí krajů a obcí. Mnohamiliardové dotace Českým drahám jsou neúnosné. České dráhy jsou molochem, který potřebuje konkurenci.

Svobodní odmítají ideologické předsudky vůči dálnicím a individuální automobilové dopravě. Osobní doprava je výrazem svobody jednotlivce a jen každý člověk sám ví, jestli je pro něj lepší doprava individuální nebo hromadná. Dálnice patří do české krajiny stejně jako železnice a vodní díla.

Svobodní odsuzují neodpovědné chování státu při stavbě dálnic. Pokud soukromý vlastník pozemku odmítá stavbu dálnice na svém pozemku, je na vině pouze stát, který nepodnikl dostatečné kroky k zajištění vlastnických práv pro výstavbu silnice. Každý, kdo se chystá stavět jakoukoliv liniovou stavbu (ropovod, dálnici) musí nejprve zajistit výkup pozemků či dojednání podmínek stavby s cizími vlastníky (věcná břemena). Investor či úředník zodpovědný za stavbu dálnice by měl nést odpovědnost za případné komplikace a dodatečné náklady plynoucí z nečasného zajištění pozemků k výstavbě. Svobodní odmítají vyvlastňování soukromých vlastníků ve veřejném zájmu v případě stavby dálnic. Stát musí dálnice plánovat v trase, kterou má právně zajištěnou.

VI. Daňová a rozpočtová politika

Současný systém veřejných financí bere lidem svobodu rozhodování o svých vlastních výdělcích, postrádá odpovědnost v podobě vyrovnaného hospodaření a je nespravedlivý v důsledku existence mnoha různých úlev a výjimek.

Cílem fiskální reformy Svobodných je zvýšení svobody a snížení nespravedlnosti daňového a přerozdělovacího systému. Doprovodným efektem zvýšení této svobody bude zvýšení tempa hospodářského růstu. Jen svoboda volby a neutrální zdanění, které neurčuje poplatníkům, jak se mají chovat, umožňuje hospodářský růst.

Vláda bere lidem na daních 37 % hrubého domácího produktu. Strmý růst zdanění nastartovala v roce 2002 vláda Vladimíra Špidly a rekordní zdaňování pokračovalo i za vlády Mirka Topolánka. Ještě vyšší než daně jsou dlouhodobě vládní výdaje, které představují 43 % HDP. Vlády všech barev rozdávaly veřejné peníze na dluh, který již přesáhl 1 bilion korun. Přes pravicové proklamace Topolánkova vláda zadlužování jen zrychlila. Jen úroky z vládního dluhu v roce 2009 dosahují 48 miliard korun. Celkově se jen za poslední 4 roky na úrocích zaplatilo 165 miliard korun. Jinými slovy, veřejné finance potřebují razantní léčbu. Ne špidlovskou, ne topolánkovskou. Skutečnou změnu, která rozšíří svobodu.

1. Ústavní změny k zastavení zadlužování

Pokračování zadlužování státu je neúnosné. Úroky z dluhu tvoří jednu z největších výdajových položek státního rozpočtu. Kdyby v minulosti nedocházelo k hospodaření státu na dluh, mohly by být daně a rozpočet každoročně o bezmála 50 miliard korun nižší. Tolik ročně činí úrokové platby.

Umořování dluhu – jeho splácení – je nerealistické. Stát má sotva na splácení úroků. Je ale třeba co nejdříve zastavit zadlužování a vrátit se k vyrovnanému hospodaření státu. Dluh tak přestane narůstat a při růstu ekonomiky budou roční úrokové náklady činit stále menší procento rostoucího HDP – jejich relativní břemeno tak bude klesat.

Inspirování teorií konstituční ekonomie nositele Nobelovy ceny Jamese Buchanana a inspirování úspěšnou aplikací ústavních fiskálních limitů, které existují v řadě zemí, navrhuje prosazovat ústavní zákon o rozpočtové kázní, který by stěžoval vládám přijímat deficitní rozpočet.

Takový návrh byl již dříve neúspěšně předkládán trojicí poslanců Klaus, Tlustý, Kocourek³⁴ - navrhuje se v něm, aby rozpočet navrhovaný se schodkem do 2 % HDP byl schvalován prostou většinou přítomných poslanců, rozpočet s deficitem 2-3 % HDP kvalifikovanou většinou (101) všech poslanců a rozpočet se schodkem nad 3 % HDP kvalifikovanou třípětinovou většinou. Takovýto zákon neznemožňuje zadlužení země v případě vlády či mimořádné přírodní katastrofy – v takovém případě se snadno najde shoda mezi vládou a opozicí. Nutná ústavní většina ale vede vládu k rozpočtové disciplíně v normálním období.

Navrhujeme též po vzoru Švýcarska³⁵ omezit možnost zvyšovat daně třípětinovou ústavní většinou. Návrh zákona, který by představoval zvýšení sazeb daní, by musel projít třípětinovou většinou.

2. Zrušení daně z příjmu fyzických osob

Svobodní chtějí zásadním způsobem omezit státní přerozdělování. Proto přicházejí s plánem zásadního omezení daní (zrušení několika z nich) a zásadním omezením státem přerozdělovaných výdajů.

Zrušení daně z příjmu fyzických osob pro zaměstnance i živnostníky je nejzásadnějším daňovým návrhem Svobodných.

³⁴ <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=4&ct=115&ct1=0>

³⁵ http://www.servat.unibe.ch/icl/sz00000_.html

V České republice existuje nesystémově trojí zdanění téhož příjmu – daní z příjmu fyzických osob, zdravotním pojištěním a sociálním pojištěním. Zrušením daně z příjmu fyzických osob se tedy neruší zdanění příjmů jako takové – i po jejím zrušení bude příjem stále zdaňován zdravotním a sociálním pojištěním. Odstraní se pouze neefektivní dvojí zdanění příjmu.

Na DPFO stát vybírá 143 miliard korun, což jsou necelá 4% HDP. Tato daň je plná úlev a výjimek, kterých je stále více. Tím se daň stává stále více nespravedlivou. Zatímco v roce 2003 se na této dani vybralo téměř 5% HDP, v roce 2008 už to byla necelá 4%.

Střednědobým cílem Svobodných je snížit míru zdanění zpět na úroveň roku 1997, tedy zhruba o 4% HDP. Nejlepším způsobem, jak toho docílit je zrušení nejzkaženější daně, daně nejprolezejší největším množstvím nesystémových a nespravedlivých úlev a výjimek – daně z příjmu fyzických osob.

Svobodní proto představují plán reformy veřejných financí, který směřuje k větší svobodě a spravedlnosti. Jeho součástí je zrušení DPFO a omezení veřejných výdajů. Výsledkem nápravných opatření má být stát, který lidem nechává většinu peněz, které si vydělají, a stát, který zásadním způsobem omezí neefektivní a nespravedlivé přerozdělování peněz daňových poplatníků.

Cílem Svobodných je stabilizovat veřejné finance, snížit míru a nespravedlnost zdanění a zastavit zadlužování země.

Ve výsledku budeme méně peněz státu dávat a méně od něj žádat. Daňovou kvótu chtějí Svobodní vrátit na 33%, na úroveň roku 1997.

Zrušení daně v objemu 143 miliard navrhujeme nahradit kombinací odstranění výjimek u jiných daní a výdajových úspor.

Topolánkova vláda zavedla stropy na tzv. sociální pojištění, které se nově neplatí z příjmů nad čtyřnásobek průměrné mzdy. Navrhujeme tyto stropy zrušit, aby sociální pojištění bylo opět rovnou daní (7 mld Kč). Topolánkova vláda ve spolupráci s ČSSD učinila ze sociálního pojištění progresivní daň, když schválila slevy na pojistném pro zaměstnavatele za zaměstnance s nízkými příjmy. Navrhujeme tyto výjimky zrušit (19 mld Kč). Minulé vlády začaly udělovat tzv. investiční pobídky spočívající mj. v odpouštění daně z příjmu právnických osob firmám s pobídkami. Navrhujeme opět narovnat podnikatelské prostředí a všechny právnické osoby zdaňovat jednotnou sazbou daně z příjmu právnických osob ve výši 19% (7 mld Kč). Navrhujeme po zrušení DPFO ponechat pouze zdaňování nepravidelných příjmů srážkovou daní, protože tyto příjmy jako jediné nepodléhají platbám sociálního a zdravotního pojištění a zůstaly by tak nezdaněny (11 mld Kč).

Částku 143 mld Kč DPFO tedy navrhujeme pokrýt dodatečnými daňovými příjmy ve výši 44 mld Kč a výdajovými škrty v objemu 99 mld Kč. Z uvedených 99 mld Kč budou 4 mld Kč činit úspory daňové správy, které se zásadním způsobem zmenší agenda (dvě výběrčí instituce Daňová správa a Celní správa v součtu stojí na provozních výdajích 13,5 miliard korun). Ze zbylých 95 miliard Kč budou 75 miliard Kč činit škrty dotačních programů a 20 mld Kč budou činit systematické úspory v byrokracii (úřady na zrušení).

Mezi škrty dotací budou sociální dávky - sociální příspěvek, příspěvek na bydlení, kompletní Státní fond rozvoje bydlení, zrušení dotací exportu a dotací podnikům, jakož i celý program investičních pobídek včetně celé agentury Czechinvest.

3. Další daně

Součástí plánu Svobodných je také zrušení čtyř daní, které vynášejí minimum prostředků do státního rozpočtu a vzhledem k administrativním nákladům se je nevyplatí vybírat.

Jedná se o tyto daně:

- **Daň dědická (0,1 mld Kč)**
- **Daň darovací (0,7 mld Kč)**
- **Daň z převodu nemovitostí (8,2 mld Kč)**
- **Daň silniční (5,7 mld Kč)**

Zrušení těchto daní je koncipováno jako fiskálně neutrální. Zrušením jejich agendy dojde k úspoře administrativních nákladů, zbylý chybějící výnos navrhujeme nahradit alikvotním zvýšením mýtného nebo daně z benzínu a nafty – aby nedošlo k propadu příjmu Státního fondu dopravní infrastruktury, který je příjemcem silniční daně.

Dalšími daněmi, které vynášejí méně, než kolik stojí, jsou Topolánkovou vládou na základě směrnic EU nově zavedené

- **daň z plynu (1,6 mld)**
- **daň z elektřiny (1,2 mld Kč)**
- **daň z uhlí (0,8 mld Kč)**

Svobodní jsou pro zrušení těchto daní, to je ale v rozporu se směrnicemi EU. Tyto neefektivní daně bude možno zrušit pouze pokud by ČR vystoupila z EU nebo pokud by EU zrušila příslušné směrnice.

Sjednocení DPH

Navrhujeme sjednotit DPH na sazbě 15%, což je fiskálně i dopadem na poplatníky neutrální opatření (lidé platí dnes na něco 9%, na něco 19%, 15% je průměr). Současně navrhujeme v případě plynu, elektřiny a uhlí zvýšit spotřební ekologické daně tak, aby celkové zdanění těchto komodit včetně DPH zůstalo nezměněno. Tyto daně – dokud je nelze v rámci EU zrušit – tak budou dávat fiskální smysl (nebudou stát více, než kolik vyberou), současně se nezvýší daňové zatížení spotřebitelů.

Navrhujeme takovou změnu pravidel výběru DPH, aby DPH byla plátcem splatná ne na základě vystavení faktury dodavateli, ale na základě zaplacení faktury dodavatelem.

VII. Měnová politika

Konec znehodnocování úspor

Svobodní usilují o to, aby se ČNB stala – při zachování institucionální nezávislosti na vládě – neutrální správkyň české měny, která by neregulovala ceny, kurzy, úroky, která by jen neinflačně vydávala přiměřené množství oběživa. Neplatila by zbytečné úroky bankám a

odváděla by do státního rozpočtu zisk, který by pomáhal snižovat deficit veřejných financí nebo by umožnil snížit daně ve prospěch všech daňových poplatníků.³⁶

1. Měnová konkurence

Svobodní jsou pro konkurenci, a to i v oblasti měnové. Svobodní jsou přesvědčeni, že konkurence a svoboda volby jsou důležité i v měnové oblasti. Jsme tudíž i pro svobodnou volbu, pokud jde o používání peněz k placení. Lidé by měli svobodně volit, zda upřednostňují např. korunu či euro. Používání cizích měn včetně eura by mělo být nadále povolené. Platit eurem by mělo být zcela výsledkem svobodné dohody smluvních stran. Jen tato svoboda volby ukáže, jakou měnu lidé upřednostňují.

2. Referendum o zrušení koruny

Pokud by mělo dojít ke zrušení koruny jako národní měny a k jejímu nahrazení eurem jakožto výlučným platidlem, nad jehož emisí by Česká republika měla jen omezenou kontrolu, požadují Svobodní referendum. Bude-li pořádáno takové referendum, budou Svobodní vystupovat za zachování koruny. Svobodní budou trvat na tom, že v případné kampani nesmí vláda z peněz daňových poplatníků podporovat žádnou názorovou stranu.

3. Měnová politika

Svobodní jsou pro to, aby centrální banka byla neutrálním správcem měny, který nemá ambici regulovat klíčovou cenu – úrok. Úrok by měl být výsledkem tržní poptávky a nabídky na kapitálovém trhu.

Svobodní chtějí, aby Česká národní banka spravovala národní měnu tak, aby nedocházelo k inflaci. Hodnota úspor lidí (ať v bankách nebo v peněženkách) by neměla být snižována v důsledku měnové politiky, v důsledku nadměrného tisku peněz. Chceme trvat na dodržování české ústavy v tom smyslu, aby výsledkem provádění měnové politiky byla stabilita cenové hladiny. Podle Ústavy České republiky je péče o cenovou stabilitu hlavním cílem centrální banky³⁷.

Chceme také, aby Česká národní banka přestala platit komerčním bankám úroky v podobě tzv. repo sazby. Jedná se v podstatě o dotace bankovnímu sektoru, jemuž tak ČNB generuje na úkor nás všech uživatelů korun zisk. Navíc tím dochází k tzv. efektu vytěšňování, kdy komerční banky upřednostňují úložky vkladů u centrální banky před půjčováním peněz reálným podnikatelům, kteří mají dobré nápady a chtějí si půjčit kapitál.

Tyto ‚dotace‘ bankám snižují zisk ČNB, resp. posílají hospodaření ČNB do ztráty a zatížení daňových poplatníků musí být o to vyšší. Kdyby ČNB odesílala každoročně svůj zisk, který může být kolem 30 miliard, do státního rozpočtu, mohl by být o 30 miliard nižší deficit veřejných financí nebo by o to mohly být nižší daně.

4. Zisk České národní banky

Drtivá většina centrálních bank všude ve světě je vysoce zisková. Protože centrální banka jako monopolní emitent peněz na daném území emituje neúročená pasiva (bankovky) výměnou za úročená aktiva (cenné papíry), je její hospodaření přirozeně ziskové. ČNB nahromadila za uplynulé období aktiva (v podobě cenných papírů v cizích měnách) v hodnotě

³⁶ Měnová politika je vedle daňové politiky jedním z mocných nástrojů státu ovlivňujících životy všech lidí. Měnová politika předurčuje velikost inflace, velikost úrokových měr, kurz koruny a další důležité veličiny, které dnes a denně ovlivňují kvalitu našeho života. Měnová politika je vykonávána centrální bankou, která má státní monopol na emisi peněz. Je vykonávána v mezích Ústavy a zákona o ČNB.

³⁷<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

700 miliard korun. Mohla by tak snadno generovat roční úrokový zisk kolem 30 miliard korun. Její úrokové výnosy jsou ale smazávány vyplácenými úroky českým bankám a kurzovými ztrátami.³⁸

Hospodaření České národní banky by se mělo vhodnou změnou měnové politiky otočit do trvalého zisku, aby tento zisk mohl být plně odváděn do státního rozpočtu, tak jak tomu bývá jinde ve světě.

VIII. Silniční doprava

Svobodní odmítají bodový systém v silniční dopravě³⁹. Je založen na principu dvojího trestu za tentýž čin a v praxi vytváří korupční prostředí⁴⁰. Drakonické postihy v podobě nepřiměřeně vysokých pokut a bodů nezajistí bezpečnost na silnicích. Bezpečný provoz musí být výsledkem jasných a vymahatelných pravidel a svobodného rozhodování řidičů, které vychází z jejich vědomí odpovědnosti. Represe k takovému cíli nevede a atmosféra strachu k bezpečnosti nepřispívá. Chybná jsou samotná východiska zákona, proto zákon nelze ‚opravit‘ novelizacemi. Svobodní prosazují úplnou rekonstrukci celého zákona a zrušení bodového systému.

Svobodní navrhuje, aby tam, kde je to technicky možné, nebyla omezována maximální povolená rychlost, případně aby byla umožněna rychlost, která neznámá větší rizika oproti současnému stavu.

Motoristé patří skrze různé daně a poplatky mezi největší přispěvatele do státního rozpočtu. Svobodní navrhuje zrušení tzv. silniční daně (jejíž nízký výběr neospravedlňuje administrativní náklady). Daň z benzínu a nafty by neměla převyšovat minimální sazby nařizované Evropskou unií. Při výstavbě komunikací musí být veřejné zakázky transparentní, to znamená, že smlouva mezi státem a soukromým subjektem nesmí být považována za obchodní tajemství. Jde-li o ‚veřejné‘ zakázky, nemůže existovat žádné obchodní tajemství.

Svobodní nepovažují mýtný systém za správné řešení, ale když už je zaveden, prosazují zavedení plovoucího tarifu: výše poplatku za vjezd na placený úsek závisí na časovém úseku dne a týdne podle toho, nakolik v daném čase poptávka převyšuje kapacitu komunikace.

Svobodní prosazují snížení množství dopravního značení a sjednocení pravidel pro značení tak, aby se na něj mohl řidič spolehnout⁴¹.

Svobodní odmítají předsudky⁴² vůči českým řidičům, kteří se údajně neumí chovat stejně odpovědně, jako řidiči v jiných zemích. Odmítají i demonizaci individuální dopravy a kult hromadných dopravních prostředků.

³⁸ http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/hospodareni/download/RUZ_2008_cz.pdf

³⁹ Strana svobodných občanů konstatuje, že se bodový systém neosvědčil a nesplnil sliby, podle kterých měl zásadně poklesnout počet smrtelných nehod. Disproporční sazby trestů zbytečně postihují v podstatě slušné řidiče, zatímco extrémně nebezpečné chování zůstává nadále bez povšimnutí. Filosofie dvojího trestu, který není úměrný nebezpečnosti, v kombinaci s policií, která se snaží nárazově řidiče nachytat na nečekaných místech, místo aby průběžně řešila opravdu nebezpečné situace, vytváří na silnicích nebezpečné hazardní prostředí.

⁴⁰ Tachometr není přesným kalibrovaným měřičem rychlosti a umožňuje jen přibližnou informaci o rychlosti pro řidiče. Vyvozovat právní důsledky z údajů o rozhodování založeném na principiálně nepřesných informacích je nepřijatelné.

⁴¹ Například omezení rychlosti nebo upozornění na zatáčky na místech, kde k němu není důvod, zatímco chybí na mnoha místech, kde by výstraha měla být.

⁴² Výroky podobného druhu by měly být trestně stíhány podle českého trestního práva. Je ostudné, že zaznívají od představitelů ministerstva vnitra a ministerstva dopravy.

Svobodní považují za nespravedlivý současný systém povinného ručení, podle kterého je za škody, které způsobí jiná osoba, postihován majitel vozidla⁴³. Svobodní budou prosazovat změnu povinného ručení vázaného na vozidlo, aby místo něj bylo zavedeno pojištění vázané na škodu způsobenou řidičem.

Svobodní budou prosazovat zrušení nehospodárné povinnosti přidávat do pohonných hmot biopaliva. Považují to za nehospodárné i nešetrné k životnímu prostředí. Po jeho zrušení klesnou ceny pohonných hmot.

IX. Ochrana životního prostředí

Česká republika je výjimečně krásnou krajinou. Čistota vzduchu, přírody a obcí, v nichž žijeme, je významnou hodnotou ovlivňující kvalitu života. Ochrana prostředí, ve kterém žijeme, je důležitou rolí státu. Stát je zodpovědný za udržování čistoty vzduchu a za čistotu území, jehož je vlastníkem – to se týká zejména řek, lesů a dalších pozemků.⁴⁴

1. Skutečná ochrana prostředí

Svobodní jsou pro skutečnou ochranu prostředí, ve kterém žijeme. Stát má mít jasná pravidla⁴⁵ pro provoz zařízení, která vypouštějí škodliviny. Emisní limity mohou být přísnější s růstem bohatství společnosti. Nepovolené skládky odpadu mají být vyšetřovány a viníci trestáni. Svobodní zejména odsuzují dovoz německého odpadu, který je přímým důsledkem evropské směrnice o volném pohybu odpadu v rámci EU.

Města a obce mají odpovědnost za čistotu na veřejných komunikacích a prostranstvích. Drobný nepořádek tolik patrný v našich městech, vesnicích a lesích nás bohužel zřetelně odlišuje od Švýcarska a dalších pořádkumilovných zemí. Pořádnost (neodhazování odpadků na zem) je věcí etiky a výchovy, stát a obce mají ale jasnou odpovědnost za úklid tehdy, když nejsou schopni jednotlivé drobné znečišťovatele chytit při činu. Ochrana čistoty začíná u prvního odhozeného papírku, jeden odhozený odpadek vyvolává další.

Recyklace je důležitou součástí ekonomiky od nepaměti. Zejména kovy, sklo, papír a plasty jsou předměty vodné ke znovupoužití. Recyklace ale nesmí být nařizována z ideologických důvodů. Jinak hrozí, že recyklace za každou cenu bude v konečném důsledku pro přírodu škodlivá⁴⁶. Česká republika má jednu z nejvyšších měr recyklace v Evropě. Lidé recyklují sklo, papír a plasty dobrovolně. Firmy, které tříděný odpad sbírají, musí být zodpovědné za pořádek kolem sběrných míst. Český systém dobrovolné recyklace je funkční a měl by být uchován, neměl by být nahrazován povinným zálohováním plastových lahví.

2. Ochrana přírody versus ideologie

Svobodní odmítají ideologické pojetí ochrany životního prostředí, pro které jsou typické upřednostňování přírody bez ohledu na člověka a předsudky vůči kyslíčnicku uhličitému, plynu, který vydechujeme a který rostliny absorbují. Svobodní vidí ochranu prostředí, ve kterém žijeme opačně: Příroda se chrání pro člověka, který je její součástí. Důležité je

⁴³ Na základě vlastnického práva k automobilu je trestán na pojistném někdo jiný, než kdo škodu způsobil. To je princip, který odporuje klasickým zásadám občanského práva a pravděpodobně je protiústavní.

⁴⁴ Soukromí vlastníci jsou zase zodpovědní za čistotu svých pozemků. Je třeba si uvědomovat, že se znečišťováním se setkáváme zejména tam, kde není jasně definovaný vlastník.

⁴⁵ Pravidla znamenají nejenom to, že stát trestá ty, kdo životní prostředí poškozují, ale i to, že chrání občany a podniky před zvlášť těch, kdo vznášejí požadavky, které překračují stanovená pravidla.

⁴⁶ Povinná bezohledná recyklace vede k plýtvání, protože se vyrábějí produkty, které již jsou konstruovány tak, aby po určité době přestaly plnit svoji funkci, a tím se uměle vyvolává zdání produkce. Ve skutečnosti se výrobou 'šmejdů' nevytváří bohatství společnosti.

zabraňovat bezprostřednímu znečišťování škodlivinami a odpadem, nikoliv soustředit se na boj s emisemi kysličníku uhličitého, který je přirozenou součástí přírody.

Ochrana přírody a hospodářský rozvoj nejsou v protikladu. Modernější technologie, které jsou produktem nepokřivené tržní soutěže, přirozeně šetří energii.⁴⁷ Svobodní odmítají ideologie, podle kterých je hospodářský rozvoj a ochrana přírody v protikladu a podle kterých je třeba růst bohatství lidí omezovat. V tomto smyslu se ideologie environmentalistů neliší od marxistického nároku na neomylnost.

Svobodní jsou pro zastavení dotací tzv. environmentalistickým spolkům. Svobodní jsou pro změnu zákonů tak, aby občanská sdružení neměla možnost svévolně blokovat investice, které splňují stanovené podmínky. Účastníky stavebního řízení by měli být vlastníci sousedních pozemků, nikoliv samozvané ekologické organizace. U staveb, které s sebou nesou externality, by měl být pečlivě posuzován vliv na životní prostředí (EIA), ale environmentalistické spolky by neměly mít možnost stavby zdržovat. Posouzení vlivu na životní prostředí by mělo být věcnou a jasnou analýzou. Posuzovat je třeba nejen dopad nové stavby, ale i dopad, který na životní prostředí bude mít neprovedení stavby.

Ekologická politika prováděná ve jménu environmentalistické ideologie často přírodě – a lidem zejména – škodí, právě proto, že je poplatná ideologii. Příkladem je tzv. Kjótský protokol a evropská politika obchodování s povolenkami na emise CO₂. Realizace této politiky vede k přesouvání výroby do Číny či Indie, kde často při výrobě energie i spotřebního zboží dochází k větším emisím škodlivin než ve vyspělejších evropských zemích. Dalším příkladem je politika povinného přimíchávání biopaliv do benzínu a nafty, které zdražuje potraviny a způsobuje nedostatek základních životních potřeb v chudých zemích. Jiným příkladem je zákaz neškodných žárovek ve prospěch zářivek obsahujících jedovaté látky či ‚chov kůrovce‘ na Šumavě. Jednání, které vychází z osobního přesvědčení o prospěšnosti péče o životní prostředí je mnohem účinnější než státní regulace.

Ochrana přírody je především věcí lokálního významu. Mezinárodní dohody mají smysl tam, kde dochází k přeshraničnímu ovlivňování životního prostředí (čistota vzduchu a vod). Jednotná pravidla závazná pro všechny státy však s sebou nesou riziko přijetí špatné politiky. I přístupy k ochraně přírody musí podléhat konkurenci, každý stát má mít právo na vlastní přístup k ochraně životního prostředí.

X. Zdravotnictví

Dnešní státem regulované a organizované zdravotnictví je neslučitelné s principy svobody, odpovědnosti a spravedlnosti, na nichž stojí politická filosofie Svobodných.

Dnešní systém je založen na zdravotní dani alibisticky nazývané pojištění a na řadě tzv. zdravotních pojišťoven, které si ve skutečnosti nekonkurují a stát jen mezi nimi přerozděluje jejich výnosy, které pocházejí ze zdravotní daně.

Cílem svobodných je transformovat stávající systém tzv. zdravotního pojištění na systém skutečného pojištění. Základním východiskem pro skutečnou změnu ve zdravotním pojištění musí být oddělení základního povinného pojištění od individuálního pojištění.

1. Základní povinné pojištění

Pro povinné pojištění platí princip, že se všechny vybrané prostředky použijí na úhradu hrazené zdravotní péče, to znamená, že se nevytvářejí žádné rezervní fondy. Za prostředky

⁴⁷ Počítače, telefony a další technologie jsou stále efektivnější a mají menší a menší spotřebu energie.

vybrané od pojištěnců v plné míře odpovídá stát, který může tuto odpovědnost přenést nanejvýš na veřejnoprávní subjekt, pokud ji nevykonává přímo. Do tohoto základního pojištění by měla spadat první pomoc a záchrana života. O rozsahu péče, spadající do povinného pojištění je možné vést diskusi, avšak vzhledem k výše uvedenému principu jakékoli rozšiřování této péče způsobí růst základního pojištění. Platba za každou osobu by měla být stanovena nezávisle na příjmu pojištěnce.

Obtíže plynoucí ze stanovení hranice mezi péčí hrazenou z veřejného pojištění mizí, jakmile je přijata zásada, že povinné pojištění nemá komerční charakter, není podnikáním.

2. Individuální pojištění

Pro individuální pojištění naopak platí běžné zásady pojišťovnictví, od kterých se odvíjí jeho cena. Pojišťovny, které takové pojištění poskytují, musí vytvářet rezervní fondy jako jakákoli jiná pojišťovna. Za hospodaření takových pojišťoven stát nenese přímou odpovědnost, role státu spočívá jen ve všeobecném dohledu. V rámci tohoto pojištění si klient sjedná individuální pojistné podmínky⁴⁸. Může k nim patřit i pojištění se spoluúčastí, které patrně znamená nižší pravidelné platby.

3. Další podmínky

Lékaři poskytující zdravotnické služby mají dostat zapláceno bezprostředně a nezávisle na pojištění pacienta. Účet za lékařské služby si nechá pacient proplatit u své pojišťovny. To samozřejmě nevylučuje bezhotovostní vyúčtování poskytnutých služeb s pojišťovnou. Případné spory mezi klientem a pojišťovnou řeší pojišťovenské soudy v zákonem stanovených lhůtách (např. 15 pracovních dní). Pokladniční systém nevylučuje, že v limitech sjednaných v pojistné smlouvě dostane pacient péči, aniž by musel jednat o proplacení.

Je nutné co nejdříve zrušit stávající levicové regulační poplatky, které nemohou vytvořit rovnováhu nabídky a poptávky v oblasti poskytování zdravotní péče.

Svobodní požadují, aby platila rovnost všech zdravotnických zařízení⁴⁹ bez ohledu na typ jejich právnické osoby popř., pokud jde o fyzickou osobu.

4. Tvorba cen

Svobodní chtějí zrušit bodový sazebník, tedy regulaci cen ve zdravotnictví i jakákoli jednání o cenách poskytované péče⁵⁰. Svobodná tvorba cen je nejlepší zárukou, že pacient zaplatí za lékařské služby nejnižší cenu.

Platby za stravu v nemocnici se budou odvíjet od konkrétních podmínek zdravotnického zařízení, nespádají do běžného zdravotního pojištění. Úroveň hotelových služeb v nemocnici si pacient sám zvolí a zaplatí, může si sjednat i zvláštní připojištění.

5. Placení pojistného

Stát dnes vybírá pro zdravotní pojišťovny 13,5% mzdy (4,5% se strhává ze mzdy, 9% se platí nad rámec hrubé mzdy), což z průměrné mzdy 20.000 Kč představuje měsíčně 2700 korun. Za důchodce, děti a nezaměstnané (celkem za 6 milionů lidí) platí navíc pojistné zdravotním pojišťovnám vláda ze státního rozpočtu, a to ve vyšší sazby zdravotního pojištění násobené

⁴⁸ Teprve zavedením uvedených zásad se stane pacient opravdu zákazníkem a bude si sám určovat, jakou péči potřebuje za jakou cenu. ODS sice něco podobného tvrdí, ale není to podloženo faktickými kroky.

⁴⁹ ODS ve svých materiálech píše o „typech vlastnictví“ zdravotnických zařízení, rozlišování různých forem vlastnictví je typickým projevem marxistické teorie.

⁵⁰ Kolektivní vyjednávání mezi pojišťovnami a zdravotnickými zařízeními prosazované vládou ODS je rovněž extrémně levicovým principem.

fiktivním vyměřovacím základem. Platba za státní pojištěnce aktuálně činí 727 Kč (13,5% z fiktivního vyměřovacího základu 5381 Kč). Svobodní chtějí část nynějších odvodů stanovených procentem z mezd transformovat na skutečné pojištění nezávislé na výši mzdy a část zachovat, aby z nich stát hradil platby za státní pojištěnce.

XI. Sociální politika

Sociální politika nesmí být dominantní úlohou státu. Pomoc bližnímu je odpovědností jednotlivce, rodiny a soukromoprávních spolků.

1. Sociální dávky

Svobodní jsou pro zásadní ústup státu od provádění sociální politiky, která je drahá pro daňové poplatníky a demotivační pro příjemce sociálních dávek.

Stát ročně vyplácí na 19 milionů sociálních dávek (mimo důchodů, nemocenské a podpor v nezaměstnanosti) v objemu 44 mld^{51, 52}

	Počet dávek (mil.)	Objem (mld Kč)
Přídavek na dítě	10,7	6,2
Sociální příplatek	2	3,2
Příspěvek na bydlení	1	1,6
Rodičovský příspěvek	4,3	28,3
Porodné	0,118	1,65
Pohřebné	0,014	0,07
Dávky hmotné nouze	1,1	2,8
CELKEM	19,232	43,82

Svobodní navrhují reformu těchto sociálních dávek podle Zákona o státní sociální podpoře⁵³

- přídavek na dítě
- rodičovský příspěvek
- sociální příplatek
- příspěvek na bydlení

a těchto sociálních dávek podle Zákona o pomoci v hmotné nouzi⁵⁴

- přídavek na živobytí
- doplatek na bydlení

Svobodní navrhují jejich transformaci do jediné dávky v podobě tzv. negativní daně⁵⁵, která svojí sazbou zajistí motivaci lidí pobírajících sociální dávky pomoci si k lepšímu živobytí vlastní prací a která definicí standardního příjmu zohlední rodinnou situaci žadatelů.

⁵¹ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/475_2008_SR_P4_pdf.pdf

⁵² http://www.mpsv.cz/files/clanky/6742/09042009_p1_o.ppt

⁵³ <http://www.zakonycr.cz/seznamy/117-1995-Sb-zakon-o-statni-socialni-podpore.html>

⁵⁴ <http://www.vyplata.cz/zakony/z111-2006sb.php>

⁵⁵ Inspirováno teorií nositele Nobelovy ceny za ekonomii Milтона Friedmana

Standardní příjem by byl definován podobně jako životní minimum. Negativní daň pro jednotlivce či domácnost by byla definována vztahem

$$ND = [\text{Skutečný výdělek domácnosti} - \text{Standardní příjem}] \times \text{Sazba ND}$$

Negativní daň motivuje k práci, proto budou celkové náklady na sociální dávky menší při zachování životního standardu domácností. Konstrukci negativní daně Svobodní navrhují tak, aby roční úspora činila přibližně 20 miliard korun.

Stát tak zajistí systematickou pomoc lidem s nízkými nebo žádnými příjmy, kteří si nejsou schopní na živobytí své a svojí rodiny vydělat prací, ale zároveň zachová při každé výši příjmu jednoznačnou motivaci zvýšit si životní standard prací.

2. Nemocenské pojištění

Na nemocenské pojištění stát vynakládá 29 miliard⁵⁶. Svobodní prosazují, aby nemocenské pojištění bylo pro zaměstnance dobrovolné stejně, jako je dnes dobrovolné pro osoby samostatně výdělečně činné. Nemocenské pojištění by mělo být založené na pojistných principech, mělo by tedy být poskytováno komerčními pojišťovnami a nikoliv státním systémem.

Svobodní navrhují snížit příjmy i výdaje státu o těchto 29 miliard a navrhují nechat na jednotlivcích, zda a jak si zajistí nemocenské pojištění.

3. Invalidní důchody

Stát ročně vyplácí 599 tisíc invalidních důchodů, z toho 386 tisíc plných a 213 tisíc částečných. Výdaje na invalidní důchody činí 57 miliard (43 miliard na plné a 14 miliard na částečný)⁵⁷.

Invalidní důchody jsou příliš často zneužívány. Svobodní jsou pro přísné posuzování nároků na invalidní důchod, aby jej dostali ti, kteří jej opravdu potřebují, ale aby se invalidní důchod nestával bezpracným příjmem pro někoho, kdo by si byl schopen vydělat vlastní prací.

4. Starobní důchody

Stát vyplácí 2 miliony starobních a 688 tisíc vdovských a vdoveckých důchodů s celkovými výdaji 240 miliard.⁵⁸ (údaje za rok 2008). Toto číslo dále narůstá s ohledem na proces tzv. stárnutí populace.

Cílem Svobodných je zvýšit osobní odpovědnost, stát má ponechat občanům prostředky pro hledání individuálního řešení.

5. Politika zaměstnanosti

Počet nezaměstnaných činí v České republice přes 300 tisíc, zatímco v roce 1996 činil tento počet méně než 200 tisíc lidí⁵⁹. Jeden nezaměstnaný stojí stát na sociálních dávkách pro něj a jeho rodinu a na ušlých daních zhruba 180 tisíc korun ročně.⁶⁰ Snížení nezaměstnanosti o 100 tisíc osob tak může státu ušetřit resp. vynést 18 miliard korun. Svobodní jsou přesvědčeni, že vysoká nezaměstnanost je primárně důsledkem demotivačního systému sociálních dávek a svazující pracovní legislativy.

⁵⁶ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/475_2008_SR_P4_pdf.pdf

⁵⁷ [http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/F300384966/\\$File/3202rr05.pdf](http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/F300384966/$File/3202rr05.pdf)

⁵⁸ [http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/F300384966/\\$File/3202rr05.pdf](http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/F300384966/$File/3202rr05.pdf)

⁵⁹ [http://czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazetelu_vsps/\\$File/czam050609cr.xls](http://czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazetelu_vsps/$File/czam050609cr.xls)

⁶⁰ Kalkulace při odhadované hrubé mzdě 12 tisíc korun

Koneckonců, nejnižší nezaměstnanost nacházíme v zemích, které jsou na špičce v míře ekonomické svobody.

Česká vláda vynakládá na dávky v nezaměstnanosti (tzv. pasivní politiku zaměstnanosti) 5 miliard korun a na rekvalifikační a dotační programy spojené s politikou zaměstnanosti 5,7 miliardy korun⁶¹. Svobodní považují tuto politiku za vysoce neefektivní. Svobodní navrhují zrušit dotační programy politiky zaměstnanosti a ušetřit tak 5,7 miliardy korun ve státním rozpočtu.

Samotná činnost úřadů práce stojí 2,7 miliardy korun. Dosavadní činnost úřadů práce přitom ukazuje, že stát není schopen lidem nacházet práci, efektivně tak činí soukromé internetové agentury práce. Svobodní proto prosazují zrušení úřadů práce po vzoru liberální reformy státu Michigan.⁶²

Svobodní prosazují, aby nemocenské pojištění bylo pro zaměstnance dobrovolné stejně, jako je dnes dobrovolné pro osoby samostatně výdělečně činné. Zaměstnanci nebudou platit povinné nemocenské pojištění ve výši 2,4% hrubé mzdy (čili 480 Kč z průměrné mzdy)⁶³ a sami se rozhodnou, zda se chtějí pojistit.

Svobodní chtějí zaručit smluvní svobodu, pokud jde o práci. Chtějí proto a) legalizovat tzv. švarc systém a b) umožnit uzavírání pracovních smluv mimo Zákoník práce. Svobodní současně navrhují, aby Česká republika vystoupila z Mezinárodní organizace práce (ILO), protože členství v ní je svazující s ohledem na zamýšlené reformy pracovního zákonodárství.⁶⁴ Svobodní jsou pro zachování pravidel daných zákoníkem práce pro ty zaměstnavatele a zaměstnance, kterým budou vyhovovat. Pokud se ale zaměstnavatel a zaměstnanec budou chtít shodnout na odlišných podmínkách, měli by mít k tomu smluvní volnost.

„Svobodná pracovní smlouva“ podepsaná mimo zákoník práce by tak mohla např. obsahovat po vzoru Ostrova Man výpovědní lhůtu závislou na délce zaměstnání. Na Manu mají výpovědní lhůtu v délce 1 týden za každý rok práce u daného zaměstnavatele, maximálně však 3 měsíce při výpovědi ze strany zaměstnavatele a max. 1 měsíc při výpovědi ze strany zaměstnance. Zaměstnavatelé se proto nezdrahají přijímat nové zaměstnance nebo nejsou v pokušení uzavírat smlouvy na dobu určitou nebo jim ukončovat a obnovovat pracovní poměr s uplynutím zkušební doby a uvádět tak své zaměstnance do zbytečné nejistoty. I díky tomu mají na Ostrovu Man nezaměstnanost ve výši pouhého 0,5%.⁶⁵

Svobodná pracovní smlouva by obsahovala smluvní volnost, i pokud jde o vyšší mzdy.

⁶¹ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/475_2008_SR_P4_pdf.pdf

⁶² Americký stát Michigan, který má stejný počet obyvatel jako Česká republika, zrušil od roku 2004 svých 43 poboček úřadů práce, které zaměstnávaly celkem pouhých 450 osob oproti 5136 úředníkům v České republice, a o dávky v nezaměstnanosti se od loňska žádá prostřednictvím automatizovaného telefonátu či přes internetový formulář. (<http://www.nascio.org/awards/2004Awards/digitalGovtGtoC.cfm>)

⁶³ sazba pojištění od roku 2010

⁶⁴ Navíc ušetříme 7,5 milionu korun členského poplatku

⁶⁵ <http://petrmach.cz/docs/LF09-2006.pdf>

XII. Příloha 1

Evropská dohoda⁶⁶

Jelikož občané ve Francii a Nizozemí řekli v referendu NE původnímu návrhu Evropské ústavy a následně lid Irsko řekl NE Lisabonské smlouvě, která byla jen přejmenovaným původním návrhem Evropské ústavy, je třeba respektovat skutečnost, že zaznělo zřetelné NE další politické unifikaci Evropské unie;

jelikož současně občané ve všech členských státech jsou odhodláni udržet z evropské integrace to dobré a kritizují její vady,

rozhodly jsme se my, 27 členských států Evropské unie, vypovědět dosavadní Smlouvu ustavující EHS, Evropské společenství uhlí a oceli a Euratom, Smlouvu o Evropské unii a všechny následné dohody. Namísto nich tímto ustavujeme **Evropské společenství**, které se zakládá na následujících principech:

I. Evropské společenství bude spojením parlamentních demokracií, které dobrovolně spolupracují za účelem vzájemného prospěchu.

II. Jurisdikce společných evropských institucí se omezí na záležitosti překračující hranice: tj. oblasti politiky, kde činnost jednoho státu má přímý vliv na vnitřní záležitosti druhého státu. To zahrnuje pravidla svobody cestování, obchod mezi členskými státy; přeshraniční znečišťování životního prostředí, uchování svobodného trhu zboží, služeb, pracovních sil a kapitálu.

III. Aby se předešlo pochybnostem a zabránilo extenzivnímu výkladu evropským soudním dvorem, členské státy upraví ústavním zákonem (ve Spojeném království parlamentním statutem) seznam národních vyhrazených kompetencí. Takový seznam bude obsahovat: zahraniční politiku, obranu, azylové a imigrační podmínky, dopravu, energetiku, pravomoci regionální a místní samosprávy, zemědělství, rybolov, průmysl, sociální a zaměstnaneckou politiku, daně, zdravotnictví, vzdělání, spravedlnost a vnitřní záležitosti (státní správa). V těchto oblastech bude garantována nadřazenost národního parlamentního a právního systému. Společná evropská politika vstoupí v platnost výhradně na základě výslovného rozhodnutí o implementaci učiněného národními orgány.

IV. Členské státy mohou svobodně, pokud si to budou přát, přijmout v těchto oblastech společnou politiku. Takové iniciativy mohou být bilaterální nebo multilaterální, aniž by se dotkly států, které se na nich nepodílí.

V. Za účelem provedení těchto zásad, instituce bývalé EU budou reformovány takto:

1. Evropská komise pozbývá práva iniciovat zákony. Takové oprávnění je neslučitelné se zásadou demokratické odpovědnosti. Komise bude místo toho plnit roli neutrální veřejné správy, která se zodpovídá voleným vládám členských států.

2. Evropský parlament bude nahrazen Shromážděním, které se bude skládat z národních poslanců a senátorů, placených domácími zákonodárnými sbory a kteří v Evropském

⁶⁶ Svobodní považují tento text, který byl inspirován návrhem britského deníku Daily Telegraph <http://www.telegraph.co.uk/comment/telegraph-view/3617390/A-healthy-Constitution.html>, za vhodný základ pro diskusi o alternativním uspořádání Evropy.

shromáždění budou zasedat po dobu nepřevyšující čtyři dny v měsíci. Shromáždění nebude mít povahu zákonodárního sboru. Jeho posláním bude dohlížet na komisi.

3. Evropský soudní dvůr se bude skládat ze soudců, u nichž se bude požadovat jako předpoklad ke jmenování zkušenost u soudu v jejich vlastní zemi. Soud bude řešit spory mezi členskými státy a otázky týkající se výkladu této smlouvy, ale nebude mít pravomoc vymezovat rozhraní mezi národní a evropskou jurisdikcí. Veškeré kompetenční spory budou odkázány Evropskému tribunálu složenému z předsedů nejvyšších (ústavních) národních soudů. Tito špičkoví právníci, kteří si uchovávají své funkce v národních systémech, budou posuzovat všechny otázky dotýkající se suverenity.

4. Rada ministrů bude nejvyšší autoritou Evropského společenství. Může navrhopvat společné iniciativy, které budou otevřené pro členské státy, které se na nich budou chtít podílet. Takové iniciativy budou otevřené i pro státy mimo Evropské společenství. V Radě je zastoupen člen vlády každého členského státu a Rada přijímá rozhodnutí konsensem.

5. Evropská centrální banka zůstane zachována pro ty členské státy, které budou chtít mít jako svoji měnu euro. Každý členský stát bude moci na základě vlastních ústavních principů požádat o přijetí za člena eurozóny, o přijetí za člena budou jednomyslně rozhodovat členské státy, které již jsou součástí eurozóny.

VI. Evropské společenství bude jednotným trhem a celní unií. Přitom bude usilovat o odstraňování obchodních bariér a o mezinárodní spolupráci.

VII. Případné nejasnosti pramenící z nejednoznačnosti této smlouvy budou řešeny přednostně ku prospěchu jednotlivých občanů oproti prospěchu států a přednostně ku prospěchu národních vlád oproti prospěchu institucí Evropského společenství.

VIII. Návrh na změnu této smlouvy může iniciovat vláda kteréhokoliv členského státu. Změny budou předloženy státům k ratifikaci, pokud se na nich shodnou vlády všech států. Změny této smlouvy mohou být učiněny výhradně na základě ratifikace ve všech členských státech.

IX. Tato smlouva nabývá platnosti po ratifikaci všemi členskými zeměmi.

X. Tuto smlouvu může kterákoliv ze smluvních stran vypovědět na základě svých ústavních postupů a v souladu s mezinárodními zvyklostmi.